

Komercedarbības uzsākšana

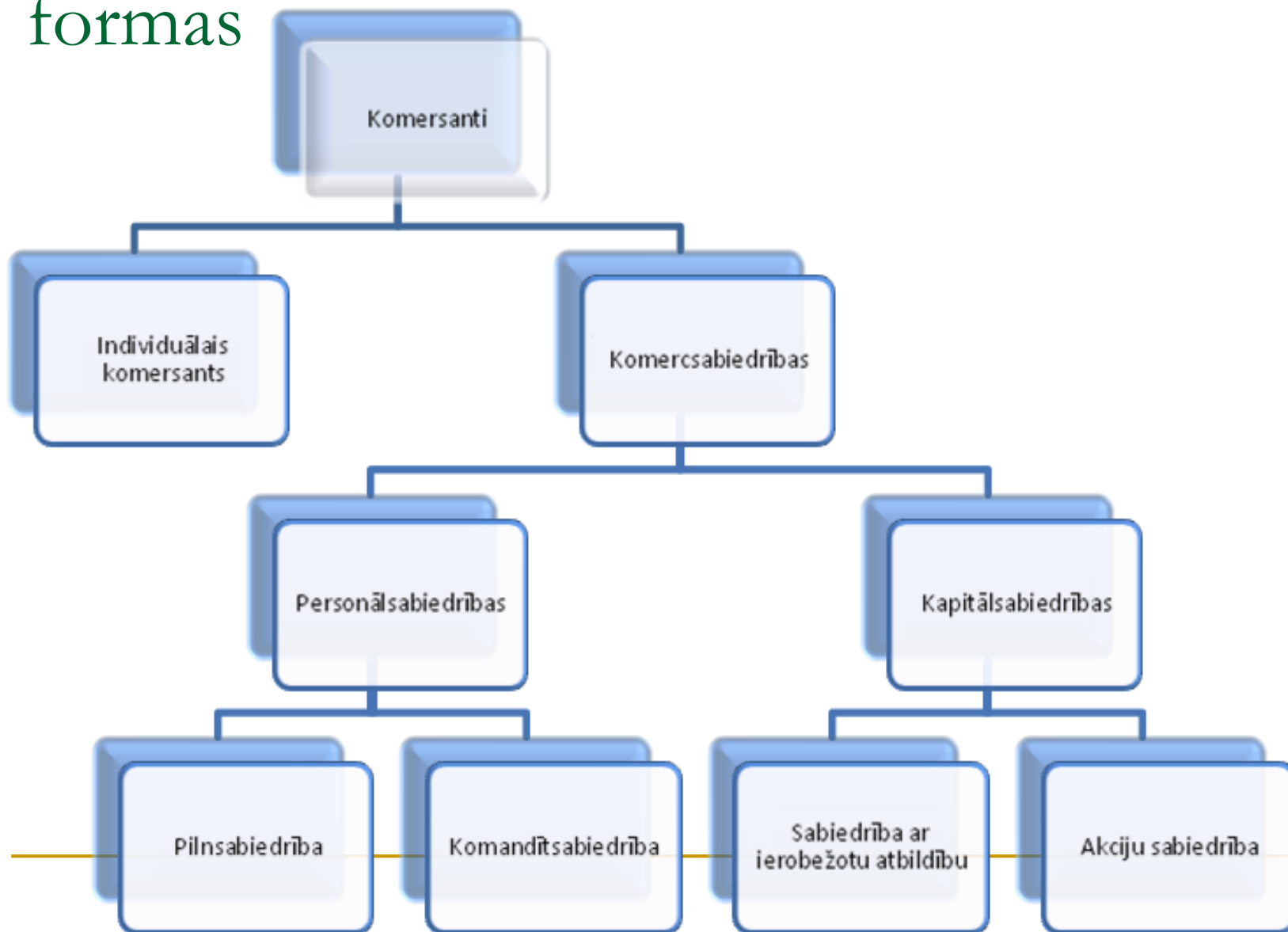
Mērķis:

- Apgūt prasmi pamatkapitāla lieluma aprēķināšanai, ieguldīto daļu skaita aprēķināšanai un dividendenžu lieluma aprēķināšanai
- Izpētīt kā reģistrēt uzņēmumu

Lai sasniegtu mērķi:

- Rēķināsim uzdevumus, lai saprastu kā dividendes ir saistītas ar uzņēmumā ieguldītajām daļām
- Iepazīsimies ar Uzņēmuma reģistra mājas lapas piedāvājumu

Komercedarbības organizatoriski tiesiskās formas

Terminu nostiprināšana

- Uz ekrāna redzamas rīkai definīcijas. Atbilde parādās, tad, ja audzēknis ir sniedzis pareizo atbildi
- Katrs audzēknis rindas kārtībā izlasa definīciju un nosauc terminu

1. Atkārtojums no iepriekšējās mācību stundas

Termins	Definīcija
Komercdarbība	atklāta saimnieciska darbība, kuru savā vārdā peļņas gūšanas nolūkā veic komersants
Komersants	komercreģistrā ierakstīta vienība fiziska persona (individuālais komersants) vai komercsabiedrība (personālsabiedrība vai kapitālsabiedrība)
Uzņēmums	organizatoriski saimnieciska vienība, kurā ietilpst: komersantam piederošas ķermeniskas un bezķermeniskas lietas saimnieciski labumi (vērtības), ko izmanto komercdarbības veikšanai
Firma	komercreģistrā ierakstīts komersanta nosaukums, kuru izmanto: slēdzot darījumus, parakstoties
Pilna mantiska atbildība	Atbildība, kuru raksturo: par uzņēmuma saistībām īpašnieks tā bankrota gadījumā atbild gan ar uzņēmumā ieguldīto daļu, gan arī ar savu personīgo īpašumu
Ierobežota mantiska atbildība	Atbildība, kuru raksturo: par uzņēmuma saistībām īpašnieks atbild tikai ar uzņēmumā ieguldītā īpašuma daļu, bet neatbild ar savu personīgo īpašumu

2. Atkārtojums no iepriekšējās mācību stundas

Termins	Definīcija
Pamatkapitāls	visu dibinātāju ieguldīto līdzekļu summa, kas parāda dibinātāju līdzdalības proporcijas un kalpo par pamatu dividenžu saņemšanai
Dividende	ienākums no ieguldītā pamatkapitāla daļām, ko saņem dalībnieks (peļņas sadale)
Daļa	dalībnieka ieguldītā kapitāla vienība.
Komercreģistrs	lestāde, kurā atrodams informācijas kopums par komersantu un viņa veikto komercdarbību un iestāde, kurā reģistrē komersantus

- Kā notiek peļņas sadale?

Uzdevums

- Aivars, Juris un Jānis nolemj apvienot savus kapitālus kopīgai uzņēmējdarbībai un nodibināt SIA.
- Aivars iegulda automašīnu 3 000 EUR vērtībā, Juris naudas līdzekļus 1 500 EUR, bet Jānis saldēšanas iekārtu 2 500 EUR vērtībā.
- *Aprēķināt:*
 - 1) sabiedrības pamatkapitāla (statūtu fonda) lielumu;
 - 2) sabiedrības kopējo kapitāla daļu skaitu, ja vienas daļas vērtība ir 100 EUR;
 - 3) katra dibinātāja daļu skaitu.
 - 4) katra dibinātāja dividendes lielumu

Atrisinājums

- 1) Pamatkapitāls =
 $3000 + 1500 + 2500 = 7000 \text{ EUR}$
- 2) Kopējais kapitāla daļu skaits =
 $7000 : 100 = 70 \text{ daļas}$
- 3) Katra dibinātāja daļu skaits:
 - a) Aivaram $3000 : 100 = 30 \text{ daļas}$
 - b) Jurim $1500 : 100 = 15 \text{ daļas}$
 - c) Jānim $2500 : 100 = 25 \text{ daļas}$

Cik lielu dividendi saņems katrs dalībnieks, ja uzņēmuma tīrā peļņa būs 1500 euro, no kuras 5% jāieskaita obligātajā rezervē, 15% — pārējās rezervēs, bet atlikušo tīrās peļņas daļu paredzēts sadalīt uzņēmuma īpašniekiem proporcionāli viņu ieguldījumam. 20% no dividendēs izmaksājamās summas jāsamaksā UIN.

Aprēķināt peļņu, kuru sadalīs dividendēs

Sadalāmās peļņas vienas daļas vērtība (eiro par vienu daļu)

Cik eiro dividendēs saņems:

Aivars

Juris

Jānis

Atrisinājums

- **Sadalāmā peļņa :**

$$1500 - (5\% + 15\%) = 1200 \text{ euro} - 20\% = 960 \text{ eiro}$$

- **Rēķinām cik eiro jāmaksā par vienu daļu**

- $960 / 70 = 13,71 \text{ eiro}$

- **Aivars saņems:**

$$30 \text{ daļas} \times 13,71 = 411,30 \text{ euro}$$

- **Juris saņems:**

$$15 \text{ daļas} \times 13,71 = 205,65 \text{ euro}$$

- **Jānis saņems:**

$$25 \text{ daļas} \times 13,71 = 342,75 \text{ eiro}$$

Risinam patstāvīgi

- Tu ar Māri esiet izlēmūši izveidot SIA, kur katra ieguldījums pamatkapitālā būs nauda.
- Tu atmaksā pamatkapitālu 2500 EUR, bet Māris iegulda 3000 EUR.
- Aprēķināt:
 - 1) sabiedrības statūtu fonda lielumu; $2500+3000=5500$ eiro
 - 2) sabiedrības kopējo kapitāla daļu skaitu, ja vienas daļas vērtība ir 50 EUR; $5500: 50=110$ daļas
 - 3) katra dibinātāja daļu skaitu.
- Tev ir $2500: 50= 50$ daļas; Mārim ir $3000: 50 = 60$ daļas
- 4) katra dibinātāja dividendes lielumu, ja uzņēmuma tīrā peļņa būs 3000 euro, no kuras 5% jāieskaita obligātajā rezervē, 15% — pārējās rezervēs, bet atlikušo tīrās peļņas daļu paredzēts sadalīt uzņēmuma īpašniekiem proporcionāli viņu ieguldījumam. Bet 20% no dividendēs izmaksājamās summas jāsamaksā UIN.
- peļņa, kuru sadala dividendēs: $3000- 20\%= 2400$ eiro $-20\%= 1920$ eiro
- par vienu daļu maksā: $1920: 110 = 17,45$ eiro
- Dividendēs tu saņemsi $50 \times 17,45= 872,50$ eiro
- Māris saņems $60 \times 17,45= 1047$ eiro

Grupu darbs: Kā reģistrēt uzņēmumu?

- Sadalīties grupās atrodot pēc izlozētā apraksta savu uzņēmējdarbības formu:
 - IK
 - PS
 - KS
 - SIA
 - AS
-

Uzņēmējdarbības formas izlozes apraksti

Sabiedrībā esmu vienīgais dalībnieks un zaudēt es varu tikai sabiedrībā ieguldīto

Dibinot sabiedrību, mēs apmaksājām pamatkapitālu 3500 eiro

Mūsu sabiedrības pamatkapitāls sastāv gan no naudas ieguldījuma, gan mantiskā ieguldījuma

Mūsu sabiedrības pārvaldē darbojas tikai valde

Mūsu sabiedrību dibinot, minimālā pamatkapitāla iemaksa drīkst būt tikai naudā

Mūsu sabiedrību pārvalda sapulce, padome un valde

Mūsu uzņēmumā par peļņas sadali lemj sapulce, kurā piedalās simtiem dalībnieku

Mūsu sabiedrības likumā noteiktais minimālais pamatkapitāls ir 35000 eiro

Mēs esam personālsabiedrība, kuru pārvalda lietveži un katrs dalībnieks ir lietvedis

Mūsu sabiedrībā visi dalībnieki par zaudējumiem atbild ar visu savu mantu

Mūsu personālsabiedrībā darbojamies trīs dalībnieki uz sabiedrības līguma pamata un visiem mums ir pilna mantiskā atbildība

Mūsu sabiedrības lēmumu pieņemšanā nepieciešama visu sabiedrības lietvežu piekrišana

Mūsu sabiedrībā viens biedrs atbild tikai ar uzņēmumā ieguldīto, bet pārējie ar visu savu mantu

Mūsu sabiedrībā visi biedri ir komplementāri, bet viens ir komandīts

Mūsu sabiedrībā vismaz viens biedrs nevar piedalīties sabiedrības lietvedībā un nevar pārstāvēt sabiedrību attiecībās ar trešajām personām

Komplementāri pēc nodokļu samaksāšanas peļņu sadala proporcionāli ieguldītajām kapitāla daļām

Reģistrēt manu uzņēmumu ir visvienkāršāk un vislētāk

Esmu vienīgais uzņēmuma īpašnieks un dibinot pamatkapitālu neapmaksāju

Peļņu sadalu es pats

Ejam Uzņēmumu reģistra mājas lapā:

<https://www.ur.gov.lv/lv>

Uzņēmumu reģistrs -> Es vēlos -> Dibināt uzņēmumu -> Izvēlamies savu komercdarbības formu -> Dibināšana -> Reģistrācija Uzņēmumu reģistrā

1) Katra grupa atrod nepieciešamās veidlapas sava uzņēmuma reģistrēšanai

2) Sagatavojiet atbildes uz jautājumiem:

- ❖ cik veidlapas nepieciešams aizpildīt, lai reģistrētu Jūsu uzņēmumu?
- ❖ kādos gadījumos tās nav vai ir jāaizpilda?
- ❖ kādu noderīgu informāciju variet atrast, kas jums varētu interesēt, dibinot uzņēmumu?

■ **Darbam 10 minūtes**

<https://www.ur.gov.lv/lv> **SIA** reģistrēšana:

- Pieteikuma veidlapa KR4 (jāapliecina paraksti)
- Lēmums par dibināšanu vai dibināšanas līgums
- Statūti
- Bankas izziņa par pamatkapitāla apmaksu (ja pamatkapitāls apmaksāts naudā)
- Atzinums par mantiskā ieguldījuma vērtību (ja pamatkapitāls apmaksāts ar mantisko ieguldījumu)
- Dalībnieku reģistra nodalījums (jāapliecina paraksti)
- Katra padomes locekļa piekrišana ieņemt amatu (ja izveidota padome)
- Katra valdes locekļa piekrišana ieņemt amatu, ja piekrišana nav ietverta pieteikuma veidlapas KR4 9. punktā (jāapliecina paraksti)
- Valdes paziņojums par juridisko adresi
- Nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišana komersanta juridiskās adreses reģistrācijai (nav jāsniedz, ja īpašnieks ir viens no pieteikuma parakstītājiem)
- Kvīts vai tās kopija, vai internetbankas maksājuma izdrukā, vai informācija par valsts nodevas apmaksu
- Kvīts vai tās kopija, vai internetbankas maksājuma izdrukā, vai informācija par publikāciju "Latvijas Vēstnesī"

<https://www.ur.gov.lv/lv> **AS** reģistrēšana:

- Pieteikuma veidlapa KR4 (jāapliecina paraksti)
 - Lēmums par dibināšanu vai dibināšanas līgums
 - Statūti
 - Bankas izziņa vai cits dokuments par pamatkapitāla apmaksu
 - Katra padomes locekļa piekrišana ieņemt amatu
 - Katra valdes locekļa piekrišana ieņemt amatu (ja piekrišana nav jau ietverta pieteikuma veidlapas KR4 9. punktā) (jāapliecina paraksti)
 - Valdes paziņojums par juridisko adresi
 - Nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišana juridiskās adreses reģistrācijai (nav jāsniedz, ja īpašnieks ir viens no pieteikuma parakstītājiem)
 - Kvīts vai tās kopija, vai internetbankas maksājuma izdruka, vai informācija par valsts nodevas apmaksu.
 - Kvīts vai tās kopija, vai internetbankas maksājuma izdruka, vai informācija par publikāciju "Latvijas Vēstnesī"
-

<https://www.ur.gov.lv/lv> **Pilnsabiedrības**
reģistrēšana:

- Pieteikums veidlapa KR3 (jāapliecina paraksti)
 - Nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišana komersanta juridiskās adreses reģistrācijai (nav jāsniedz, ja īpašnieks ir viens no pieteikuma parakstītājiem)
 - Kvīts vai tās kopija, vai internetbankas maksājuma izdruka, vai informācija par valsts nodevas apmaksu
 - Kvīts vai tās kopija, vai internetbankas maksājuma izdruka, vai informācija par publikāciju "Latvijas Vēstnesī"
-

<https://www.ur.gov.lv/lv> **Komandītsabiedrības** reģistrēšana:

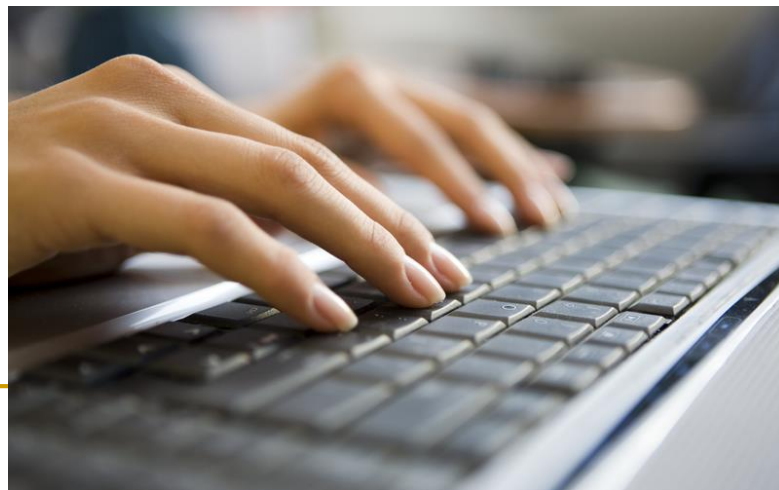
- Pieteikuma veidlapa KR3 (jāapliecina paraksti)
 - Nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišana komersanta juridiskās adreses reģistrācijai (nav jāsniedz, ja īpašnieks ir viens no pieteikuma parakstītājiem)
 - Kvīts vai tās kopija, vai internetbankas maksājuma izdruka, vai informācija par valsts nodevas apmaksu
 - Kvīts vai tās kopija, vai internetbankas maksājuma izdruka, vai informācija par publikāciju "Latvijas Vēstnesī"
-

<https://www.ur.gov.lv/lv> **IK** reģistrēšana:

- Pieteikuma veidlapa KR2 (jāapliecina paraksti)
 - Nekustamā īpašuma īpašnieka piekrišana komersanta juridiskās adreses reģistrācijai (nav jāsniedz, ja īpašnieks ir viens no pieteikuma parakstītājiem)
 - Kvīts vai tās kopija, vai internetbankas maksājuma izdrukā, vai informācija par valsts nodevas apmaksu
 - Kvīts vai tās kopija, vai internetbankas maksājuma izdrukā, vai informācija par publikāciju "Latvijas Vēstnesī"
-

Secinājumi par paveikto

- Kurai uzņēmējdarbības formai ir visvairāk reģistrācijas veidlapas jāaizpilda?
- Ja jums būtu jāreģistrē uzņēmums, jūs spētu to paveikt?
- Vai Uzņēmumu reģistra mājas lapa ir labs palīgs?

Plusi un mīnusi uzņēmējdarbības izvēlē

	IK	SIA	AS	PS	KS
Atbildība (pilna mantiskā, vai ierobežota mantiskā atbildība)	Pilna	Ierobežota	Ierobežota	Pilna	Vienam ierobežota
Pamatkapitāls	Nav	2800	35000	Nav	Nav
Peļņas sadale	Nav	Jādalās Ja viens - tad nav	Jādalās	Jādalās	Jādalās
Lēmumu pieņemšanas grūtības pakāpe	Viegli	(1-Viegli) Grūti	Grūti	Grūti	Grūti
Līdzekļu piesaistes iespējas	Grūti	Viegli	Viegli	Viegli	Viegli
Dibināšanas grūtības pakāpe	Viegli	Grūti	Grūti	Grūti	Grūti
Pārvaldīšanas sistēma	Vienkārša	Sarežģīta	Sarežģīta	Vienkārša	Sarežģīta

Uzņēmuma dibināšanas izmaksas

	SIA	AS	IK	PS	KS
Valsts nodeva par reģistrāciju (Vienas darba dienas laikā)	150 (450)	350	30	150 (450)	150 (450)
Maksa par reģistrācijas pieteikuma iesniegšanu klātienē	4	4	4	4	4
Maksa par publikāciju "Latvijas Vēstnesī"	27,03	27,03	18,50	27,03	27,03
Kopā	162,03 - 481,03	377,03 - 381,03	48,50 - 52,50	162,03 - 481,03	162,03 - 481,03

Personālsabiedrība

■ Pilnsabiedrība

- Balstīta uz sabiedrības līgumu, kurā, neierobežojot savu atbildību pret kreditoriem, apvienojušās divas vai vairākas personas (biedri)
- Personālsabiedrība ar mērķi veikt komercdarbību, izmantojot kopīgu firmu

- Pamatkapitāls nav prasīts.
- Pārvalde notiek saskaņā ar līguma noteikumiem
- Lēmumu pieņemšanā nepieciešama visu sabiedrības **lietvežu piekrišana**
- Pēc nodokļu samaksāšanas peļņu sadala proporcionāli sabiedrībā ieguldītajām kapitāla daļām.
- Atbildību nes proporcionāli ieguldītajām kapitāla daļām ar visu savu mantu

Sarežģīta

Komandītsabiedrība

■ Komandītsabiedrība

- Atšķirībā no pilnsabiedrības

■ **Vismaz viena biedra atbildība** attiecībā uz sabiedrības kreditoriem **ir ierobežota** ar viņa ieguldījuma apmēru (**komandīts**)

- **Pārējo** personiski atbildīgo sabiedrības **biedru (komplementāru) atbildība nav ierobežota**

■ Komandīti:

- Nevar piedalīties sabiedrības lietvedībā un nevar pārstāvēt sabiedrību attiecībās ar trešajām personām
- Peļņu pieskaita kapitāldaļai, līdz tā sasniedz zināmu līmeni

■ Komplementāri pēc nodokļu samaksāšanas peļņu sadala proporcionāli ieguldītajām kapitāla daļām

Kapitālsabiedrības

- Pamatkapitāls sastāv no pamatkapitāla daļu vai akciju nominālvērtību kopsummas
- Sabiedrība ir ar ierobežotu atbildību
- Sabiedrība ir juridiska persona
- Dalībnieks ir persona, kurai sabiedrībā pieder viena vai vairākas daļas
- Sabiedrība par savām saistībām atbild ar visu savu mantu
- Sabiedrība neatbild par dalībnieka saistībām
- Dalībnieks neatbild par sabiedrības saistībām (atbild tikai sava ieguldījuma apjoma ietvaros)

SIA

- SIA ir slēgta sabiedrība, kuras daļas nav publiskās apgrozības objekts
 - Minimālais pamatkapitāla lielums ir (naudā vai mantā) **2800 eiro**
- Daļas nominālvērtību nosaka SIA statūtos un izsaka veselos euro
- Daļa nav dalāma
- Daļa dod dalībniekam tiesības
 - piedalīties SIA pārvaldē
 - peļņas sadalē un SIA mantas sadalē sabiedrības likvidācijas gadījumā
- Ja sabiedrības dalībnieks pārdod sev piederošo daļu, pārējiem dalībniekiem ir pirkuma tiesības
- Sabiedrības pārvaldē var neveidot padomi, bet jābūt valdei

AS

- AS ir atklāta sabiedrība, kuras daļas (akcijas) var būt publiskās apgrozības objekts
 - Minimālais pamatkapitāla lielums ir (tikai naudā) **35 000 eiro**
- Akcija ir vērtspapīrs, kas apliecina akcionāra līdzdalību sabiedrības pamatkapitālā un dod viņam tiesības atbilstoši attiecīgās akcijas kategorijai:
 - piedalīties sabiedrības pārvaldē
 - saņemt dividendi
 - sabiedrības likvidācijas gadījumā - likvidācijas kvotu
- Akcija nav dalāma
- Sabiedrību pārvalda sapulce, padome un valde

Izveido uzņēmumu un apraksti izvēles pozitīvās un negatīvās puses

- Atbildība
- Pamatkapitāls
- Peļņas sadale
- Lēmumu pieņemšanas grūtības pakāpe
- Līdzekļu piesaistes iespējas
- Dibināšanas grūtības pakāpe
- Pārvakdīšanas sistēma

Komercdarbības formu salīdzināšana

	Priekšrocības	Trūkumi
Individuālais komersants	1. ātra lēmumu pieņemšana; 2. nav jādalās peļņā; 3. viegli reģistrējams, nevajag dibināšanas kapitālu.	1. neierobežota atbildība ar visu mantu; 2. grūti piesaistīt papildu līdzekļus.
Komerksabiedrības:		
Personālsabiedrības	1. var apvienot lielākus līdzekļus; 2. katrs var uzņemties daļu atbildības; 3. daži atbildību var ierobežot (komandīti)	1. neierobežota atbildība; 2. jādalās peļņā; 3. jāaskaņo ar biedriem lēmumu pieņemšana.
Kapitālsabiedrības	1. iespējas piesaistīt lielus līdzekļus; 2. ierobežota atbildība; 3. iespēja piesaistīt kvalificētus darbiniekus, vadītājus.	1. sarežģīta dibināšana; 2. daudzpakāpju sarežģīta pārvalde; 3. peļņa jādala ar daudziem, un to var ietekmēt AS kopsapulces lēmums.

Uzņēmuma dibināšanas posmi

- Izstrādā un paraksta sabiedrības dibināšanas dokumentus saskaņā (dibināšanas līgums, statūti, 4.veidlapa- Pieteikums kapitālsabiedrības ierakstīšanai komercreģistrā, Paziņojums par sabiedrības juridisko adresi, PIEKRIŠANA par juridiskās adreses reģistrāciju, piekrišana būt par valdes vai padomes locekli)
- Izveido sabiedrības pārvaldes institūcijas (padome, valde, lietvedis)
- Ieceļ revidentu
- Apmaksā pamatkapitālu noteiktā apmērā:
 - Organizē dibinātāju naudas iemaksu noguldīšanu bankā (konta atvēršana)
 - Saņem izziņu par izdarīto ieguldījumu
- Organizē mantiskā ieguldījuma novērtēšanu (ja tāds tiek izdarīts)
- Samaksā:
 - Valsts nodevu par ierakstīšanu komercreģistrā
 - Maksu par reģistra ierakstu izsludināšanu
- Iesniedz komercreģistra iestādei pieteikumu

Pārbaudes darbs uz atzīmi

- Rakstam 20 minūts

Nākamajā stundā mācīsimies kā
uzņēmums var īstenot savus mērķus –
PELŅAS GŪŠANU
apzinot **ražošanas izmaksas**
